

Toimenpideoite TPA 19/2018 vp

Eeva-Maria Maijala kesk ym.

Toimenpideoite Vuotoksen kansallispuiston perustamisesta

Eduskunnalle

Keskustelu ja poliittinen taistelu ns. Vuotoksen tekoaltaan rakentamisesta Itä-Lappiin kesti yli 50 vuotta. Pitkä prosessi nostatti paljon vahvoja mielipiteitä puolesta ja vastaan, riitautti seutukunnan väestöä ja esti alueen kehittämisen muuhun käyttöön.

Korkein hallinto-oikeus katsoi joulukuussa 2002 vuosikirjaratkaisussaan 2002:86 altaan vaikutusten olevan vesilaissa tarkoitettuja huomattavia ja laajalle ulottuvia vahingollisia muutoksia ympäristön luonnonsuhteissa ja vesiluonnossa ja sen toiminnassa, mikä muodosti ehdottoman luvanmyöntämisteen. Hanketta Vuotoksen tekoaltaan rakentamiseksi kuitenkin jatkettiin. Myöhemmin tehtiin esityksiä hieman pienemmän, ns. Kemihaaran monikäyttöaltaan rakentamisesta. Sen aiheuttamat ongelmat olisivat keskeisiltä osiltaan olleet samat kuin Vuotoksen. Valtioneuvosto hylkäsi Lapin liiton hakemuksen Naturasta poikkeamiseksi Kemihaaran allasta varten 1.2.2018.

Mahdollisen Vuotoksen/Kemihaaran altaan vaikutusalue olisi olennaisesti koskettanut Pelkoseniemen ja Savukosken kunnissa Natura 2000 -suojelualuetta. Näiden alueiden luontoarvojen takia Vuotoksen tekoallas jäi rakentamatta. Tekoaltaan rakentaminen olisi vaikuttanut myös alueen vesistön laatuun, kalastukseen ja kalastusmatkailuun sekä alueen porotalouteen heikentävästi.

Koska kyseisten alueiden hukuttaminen ei ole enää mahdollista, on kaikkien toimijoiden katsottava nyt eteenpäin. Minkäänlaista luontomatkailua alueelle ei ole voinut sen poikkeuksellisesta luonnonkauneudesta huolimatta kehittää. Nyt on kuitenkin sen aika. Kansallispuisto säilyttäisi alueen keskeiset luontoarvot tuleville sukupolville mahdollistaen samalla alueen elinkeinoelämän ja työllisyyden kehittämisen. Yleensäkin Lapin kesämatkailun kehittäminen on nyt Lapin matkailutoimijoiden keskeinen tavoite.

Kemihaaran suot Natura 2000 -aluetta on kuvailtu Natura-tietolomakkeessa: "Kemihaaran alue on luonnoltaan erityisen monipuolinen ja rikas. Keskeisiä luonnonelementtejä alueella on Kemi-joki, Vuotosjoki haaroineen, purot, aapasuot, tulvaniityt ja -metsät."

Kansallispuisto ei vaatisi uusien alueiden suojelemista, koska kyseiset alueet siis jo kuuluvat suojelun piiriin. Korkeintaan käytännön syistä pieniä alueita voitaisiin yhdistää kansallispuiston yhteyteen sen käytön helpottamiseksi.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

Toimenpideoite TPA 19/2018 vp

että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin Vuotoksen kansallispuiston perustamiseksi Natura 2000 -ohjelmaan kuuluvien Kemihaaran soiden alueelle sekä tarvittaessa niiden välittömässä läheisyydessä sijaitseville alueille.

Helsingissä 11.4.2018

Eeva-Maria Majjala kesk
Olli-Poika Parviainen vihr
Krista Mikkonen vihr
Hanna Sarkkinen vas
Hanna Halmeenpää vihr
Outi Alanko-Kahiluoto vihr
Johanna Karimäki vihr
Ozan Yanar vihr
Jyrki Kasvi vihr
Pekka Haavisto vihr
Sari Tanus kd
Paavo Arhinmäki vas
Susanna Huovinen sd
Riitta Myller sd
Silvia Modig vas
Pauli Kiuru kok
Satu Hassi vihr
Emma Kari vihr
Touko Aalto vihr
Pertti Salolainen kok
Antero Vartia vihr
Jani Toivola vihr
Heli Järvinen vihr
Ville Niinistö vihr
Matti Semi vas